

ცრიბუნა

ყოველდღიური საპოლიტიკო-სალიტერატურო გაზეთი „ცრიბუნა“, თბილისი, ღირს 100,000 მ. სამკლავიანი განცხადება პირველადი და 500 ათასი მან. უკანასკნელზე 300,000 მან. განცხადება 10,000 ნომარტის სტრიქონი. კანტორა ღირს 8-2 ს. რედაქტორის ნახევარი შეიქმნება 10-12 ს. რედაქციის მისამართი-ტფილისი სასახლის ქუჩა № 6. ფოსტის ყუთი № 190. ტელეფონი 10-84.

გაზეთის ფასი ყველაზე 5.000 მ.

№ 382

მთავარი კომიტეტის ორგანო
1922 წ.

ყოველდღიური საპოლიტიკო-სალიტერატურო გაზეთი

„ცრიბუნა“

1923 წლის იანვრის პირველიდან იანვრის ბოლომდე და სახელზე მინიჭებული

თვეში 200,000 მან.

ცალკე ნომრის ფასი 1923 წლის იანვრის პირველიდან ყველაზე 10,000 მან.

გაზეთს ჰყავს საკუთარი კორესპონდენტები: პეტროგრადში, მოსკოვში და საქართველოს მნიშვნელოვან დაბა-ქალაქებში. ხელის მოწერა მიიღება ყოველდღე, გარდა უქმებისა გაზეთის კანტორაში: ტფილისი, სასახლის ქ. № 6. ტელეფონი 10-84 ფოსტის ყუთი № 190.

რუსთაველის თეატრი

შაბათს 30 დეკემბერს
გუგინდელნი
№ 241 3-2

ორნახევარი ინტერნაციონალის აღსასრული

ორნახევარი ინტერნაციონალის აღსასრული მნიშვნელოვანი ფაქტია მუშათა კლასის მოძრაობისათვის. ორ სკამზედ ჯდომის ხალხის პოლიტიკა დიდხანობით ვერ გაგრძელდება და იგი უკვე გარკვეულ ფიზიონომიას წარმოადგენს.

არსებითად ორნახევარი ინტერნაციონალის აღსასრული მოხდა მაშინ, როდესაც ტაშკენტის სოციალისტური პარტია სერატის ხელმძღვანელობით, ისევ კომინტერნსკენ გაეშურა, ხოლო გერმანიის დამოუკიდებელი სოციალ-დემოკრატები შეიდგინებდნენ გაერთიანებას. შაგაში შემდგარი კომიტეტს დასაქრძალავი მოვალეობა აქვს დაკისრებული ამ კომიტეტში შედის წარმომადგენელი ვენისა და ლონდონის ინტერნაციონალის ბრაკი, უოლხერი, აბრა-მოვიჩი. კრისპინი, ადლერი, ვანდერ-ვალდე, ველსი, გენდერსონი და შოუ.

როგორც რადიო-დეპეშები გადმოგვცემს 8 დეკემბრის სხდომაზე ორნახევარი ინტერნაციონალის აღმასკომისა გერმანიის, კრისპინი და ჰილფერდინგი წინადადებას იძლეოდნენ 2 ინტერნაციონალში დაუკონტინებელი შესვლისა, რაც უნდა ემყარებოდა მუშათა ფართო მასებისათვის დაუყოვნებლივ, მაგრამ ბრაკი და ადლერი მოითხოვდნენ წინასწარ თათბირს მეორე ინტერნაციონალის წარმომადგენლებთან შაგაში. ლედებურისა და შრეიდერის წინადადება, შესახებ პროლეტარული ინტერნაციონალის საერთაშორისო კონგრესის მოწვევისა, უარყოფილ იქნა და შაგაში თათბირზე გაიგზავნა დელეგაცია ადლერის თავმჯდომარეობით.

როგორც ვიცით ორნახევარი ინტერნაციონალი თითონ დაწესდა თავის არსებობის უზარობაში. თანამდროვე საერთაშორისო მოძრაობის პროცესი, ერთ სადემარკაციო ხაზს იჭერ და აქედან მდგომ ბანაკად ყოფს ძალეებს. ამ პროცესს ვერ შეაჩერებდა ორნახევარი ინტერნაციონალიც და იგი ხაზ გადადგმა ბანაკში მოხვდა.

ვენისა და ლონდონის ინტერნაციონალის მოღვაწეობამ ნოყიერი ნიადაგი შეამზადა ფაშისთვის და ორგანიზმის აღმოცენებისათვის, რომელიც დღეს ცეცხლითა და მახვილით ანადგურებს თვით მებრძვდენ სოციალისტურ ორგანიზაციებსაც.

მუსლიმის გამარჯვება იტალიაში არა მარტო ბომბაისა და სერატის დამარცხება, არამედ ტურატის დამარცხებაცაა, რომელიც „მშვიდობიანობის“

წინააღმდეგ მიიწვ გრძელდება. მთავრობის მიერ ვაცემულია საიდუმლო ბრძანება განსაკუთრებულ რაზმის შესადგენად. რაზმის მოვალეობა „წესიერების დამრღვევთა“ წინააღმდეგ ბრძოლა.

ჰუნგრეთის პროლეტარიატისათვის იგი იყო მთელი მუშათა კლასის დამარცხებით 1919 წელს. ყველა, ვინც ი რამე როლს თამაშობდა მუშათა მოძრაობაში, დაატყვევეს, ზოგი გადაასახლეს.

სამშვიდობო ხელშეკრულება ველის-ხმობდა ჰუნგრეთის ჯარის განთავსებას. სახელმწიფოში სულ 35 ათასი ჯარისკაცი უნდა დარჩენიყო. ესაა კი გაბატონებულ კლასის განკარგულებაში ათჯერ მეტი რიცხვი სამხედრო პირებისა. განდარბერტი, პოლიცია, კონტრ-რევოლუციონური სტუდენტობა და ჯაშუშების აუარებელი რიცხვი—აი ყველა ისინი, ვინც გაშვებულ იქნა მუშათა კლასს. მუშების ტანსაცმელში გადაცმული ჯაშუშები დაიარებიან ფაბრიკა-ქარხნებში. ვაფიცვა აღიარებულია საშინელ პოლიტიკურ მოვლედ. მისში სოციალისტური ორგანიზაციები დახურულია.

ბრძოლა სწრაფდება არა მარტო მოწინააღმდეგე მუშების წინააღმდეგ, არამედ მთელი მუშათა კლასის წინააღმდეგ. მუშა სრულიად უსახლკაროდა დარჩენილი. ვაფიცვა აღიარებულია საშინელ პოლიტიკურ მოვლედ. მისში სოციალისტური ორგანიზაციები დახურულია.

წინააღმდეგ მიიწვ გრძელდება. მთავრობის მიერ ვაცემულია საიდუმლო ბრძანება განსაკუთრებულ რაზმის შესადგენად. რაზმის მოვალეობა „წესიერების დამრღვევთა“ წინააღმდეგ ბრძოლა.

ჰუნგრეთის პროლეტარიატისათვის იგი იყო მთელი მუშათა კლასის დამარცხებით 1919 წელს. ყველა, ვინც ი რამე როლს თამაშობდა მუშათა მოძრაობაში, დაატყვევეს, ზოგი გადაასახლეს.

სამშვიდობო ხელშეკრულება ველის-ხმობდა ჰუნგრეთის ჯარის განთავსებას. სახელმწიფოში სულ 35 ათასი ჯარისკაცი უნდა დარჩენიყო. ესაა კი გაბატონებულ კლასის განკარგულებაში ათჯერ მეტი რიცხვი სამხედრო პირებისა. განდარბერტი, პოლიცია, კონტრ-რევოლუციონური სტუდენტობა და ჯაშუშების აუარებელი რიცხვი—აი ყველა ისინი, ვინც გაშვებულ იქნა მუშათა კლასს. მუშების ტანსაცმელში გადაცმული ჯაშუშები დაიარებიან ფაბრიკა-ქარხნებში. ვაფიცვა აღიარებულია საშინელ პოლიტიკურ მოვლედ. მისში სოციალისტური ორგანიზაციები დახურულია.

ბრძოლა სწრაფდება არა მარტო მოწინააღმდეგე მუშების წინააღმდეგ, არამედ მთელი მუშათა კლასის წინააღმდეგ. მუშა სრულიად უსახლკაროდა დარჩენილი. ვაფიცვა აღიარებულია საშინელ პოლიტიკურ მოვლედ. მისში სოციალისტური ორგანიზაციები დახურულია.

ბრძოლა სწრაფდება არა მარტო მოწინააღმდეგე მუშების წინააღმდეგ, არამედ მთელი მუშათა კლასის წინააღმდეგ. მუშა სრულიად უსახლკაროდა დარჩენილი. ვაფიცვა აღიარებულია საშინელ პოლიტიკურ მოვლედ. მისში სოციალისტური ორგანიზაციები დახურულია.

ბრძოლა სწრაფდება არა მარტო მოწინააღმდეგე მუშების წინააღმდეგ, არამედ მთელი მუშათა კლასის წინააღმდეგ. მუშა სრულიად უსახლკაროდა დარჩენილი. ვაფიცვა აღიარებულია საშინელ პოლიტიკურ მოვლედ. მისში სოციალისტური ორგანიზაციები დახურულია.

ბრძოლა სწრაფდება არა მარტო მოწინააღმდეგე მუშების წინააღმდეგ, არამედ მთელი მუშათა კლასის წინააღმდეგ. მუშა სრულიად უსახლკაროდა დარჩენილი. ვაფიცვა აღიარებულია საშინელ პოლიტიკურ მოვლედ. მისში სოციალისტური ორგანიზაციები დახურულია.

ბრძოლა სწრაფდება არა მარტო მოწინააღმდეგე მუშების წინააღმდეგ, არამედ მთელი მუშათა კლასის წინააღმდეგ. მუშა სრულიად უსახლკაროდა დარჩენილი. ვაფიცვა აღიარებულია საშინელ პოლიტიკურ მოვლედ. მისში სოციალისტური ორგანიზაციები დახურულია.

ბრძოლა სწრაფდება არა მარტო მოწინააღმდეგე მუშების წინააღმდეგ, არამედ მთელი მუშათა კლასის წინააღმდეგ. მუშა სრულიად უსახლკაროდა დარჩენილი. ვაფიცვა აღიარებულია საშინელ პოლიტიკურ მოვლედ. მისში სოციალისტური ორგანიზაციები დახურულია.

ბრძოლა სწრაფდება არა მარტო მოწინააღმდეგე მუშების წინააღმდეგ, არამედ მთელი მუშათა კლასის წინააღმდეგ. მუშა სრულიად უსახლკაროდა დარჩენილი. ვაფიცვა აღიარებულია საშინელ პოლიტიკურ მოვლედ. მისში სოციალისტური ორგანიზაციები დახურულია.

ბრძოლა სწრაფდება არა მარტო მოწინააღმდეგე მუშების წინააღმდეგ, არამედ მთელი მუშათა კლასის წინააღმდეგ. მუშა სრულიად უსახლკაროდა დარჩენილი. ვაფიცვა აღიარებულია საშინელ პოლიტიკურ მოვლედ. მისში სოციალისტური ორგანიზაციები დახურულია.

ბრძოლა სწრაფდება არა მარტო მოწინააღმდეგე მუშების წინააღმდეგ, არამედ მთელი მუშათა კლასის წინააღმდეგ. მუშა სრულიად უსახლკაროდა დარჩენილი. ვაფიცვა აღიარებულია საშინელ პოლიტიკურ მოვლედ. მისში სოციალისტური ორგანიზაციები დახურულია.

ბრძოლა სწრაფდება არა მარტო მოწინააღმდეგე მუშების წინააღმდეგ, არამედ მთელი მუშათა კლასის წინააღმდეგ. მუშა სრულიად უსახლკაროდა დარჩენილი. ვაფიცვა აღიარებულია საშინელ პოლიტიკურ მოვლედ. მისში სოციალისტური ორგანიზაციები დახურულია.

ბრძოლა სწრაფდება არა მარტო მოწინააღმდეგე მუშების წინააღმდეგ, არამედ მთელი მუშათა კლასის წინააღმდეგ. მუშა სრულიად უსახლკაროდა დარჩენილი. ვაფიცვა აღიარებულია საშინელ პოლიტიკურ მოვლედ. მისში სოციალისტური ორგანიზაციები დახურულია.

ბრძოლა სწრაფდება არა მარტო მოწინააღმდეგე მუშების წინააღმდეგ, არამედ მთელი მუშათა კლასის წინააღმდეგ. მუშა სრულიად უსახლკაროდა დარჩენილი. ვაფიცვა აღიარებულია საშინელ პოლიტიკურ მოვლედ. მისში სოციალისტური ორგანიზაციები დახურულია.

14 ნაწილ მოვლედ ოლი, ცნობილი გაუსწორებელი ბანდიტი, ახალციხის მაზრის მილიციის უფროსის ანზ. მაისურაძის და ძმ. ჯაფარიძეების მკვლელობის მთავარი მონაწილე (განაჩენი მოყვანილი იქნა სისრულეში ახალციხეში საქართველოს საგანგებო კომისიის სანქციით).

15 ყარაულაშვილი იოსებ გიორგის ძე, 19 წლისა, მილიციონერი. 16 გრიშკაშვილი ალექსი თედორის ძე, 20 წლისა, მილიციონერი. თელავის მაზრის პოლიც-ბიუროს პარტიმართა სახლიდან ბანდიტების გაქცევის მოწყობისათვის, ევირათ რა თანამდებობა, შეგნებულად უწყობდნენ ხელს მაზრაში ბანდიტების განვითარებას (განაჩენი მოყვანილი იქნა სისრულეში თელავში საქართველოს საგანგებო კომისიის სანქციით).

17 ხარებაშვილი ალექსანდრე იორდანის ძე, 18 წლისა. 18 ყოყოყაშვილი ქარუმ ისაკის ძე, 24 წლისა. 19 კოკლაშაშვილი ალექსი ციციის ძე—მშვიდობიან გლეხებზე არა ერთხელ შეიარაღებული თავდასხმისა და ქარების რაიონის მილიციის წინააღმდეგ შეიარაღებული გამოსვლებისათვის. (განაჩენი სისრულეში იქნა მოყვანილი ქ. თელავში საქ. საგ. კომისიის სანქციით).

20 გალუხტაფი გარეგანი სარქისის ძე, 18 წლისა. 21 ბებელიშვილი გიორგი ალექსანდრის ძე, 24 წლისა. 22 ბაიანოვი ვასილი კონსტანტინის ძე, 19 წლისა. გლების ვასილ ზელიაშვილის გაძარცვისათვის, კონდათ აგრეთვე კავშირის ცნობილ ბანდიტ მიხეილ აჯიზურაღოვთან (დადაანის ბიჭი), როგორც გაუსწორებელი ბანდიტები—პროფესიონალები. (განაჩენი სისრულეში მოყვანილი იქნა ქ. თელავში საქ. საგ. კომისიის სანქციით).

23 გორაძე სულიმან სალიბის ძე, მკვლელობისათვის) მრავალჯერ თავდასხმისათვისა და გაძარცვისათვის და როგორც მრავალ სხვა ბოროტ-მოქმედებთან ჩამდენი, გამოუსწორებელი ბანდიტი და მანვე ელემენტი მუშათა და გლეხთა ხელისუფლებისათვის.

საგანგებო კომისია ერთხელ კიდევ აცხადებს, რომ იგი მომავალშიც დაუწყობდა იბრძოლებს ბანდიტების, ჯაშუშებისა და საბჭოთა ხელისუფლებისათვის მანვე ელემენტების, ყოფილ თავადების და აზნაურების და მათი დამკვეთების წინააღმდეგ, რომელნიც აქამდე ვერ შეირგებინან არსებულ პროლეტარულ წესწყობილებას, რომელნიც დაჩვეულნი არიან უღირსულ ცხოვრებას მუშების და გლეხების ხარჯზე რომელნიც ხედავენ რა რომ უკანასკნელებს იცავს პროლეტარული სახელმწიფო, შეუდგნენ ოღ საქმეს, ხოცავენ და ძარცვავენ მშვიდობიან გლეხებს და ხელს უწყობენ ცნობილ ბანდიტს ზოლოყაშვილს.

საქ. საგან. კომისიის კოლეგია. **ლოზანას კონფერენცია**

კონფერენციის გადადება. პარიზი 28 დეკ. ლოზანიდან მიღებული ცნობების თანახმად გამოკვეთულ იქნა საქორება კონფერენციის 2-3 დღით გადადებისა პარტიკარტის საკითხის განსახილველად. გამოირკვა აგრეთვე, რომ საკითხების, რომელთა განხილვა მიენდო მეორე კომისიის შეადგენადა, რის გამო დღეს მოწვეული იქნება კრება იმ საკითხების საბოლოო პროექტის შესამუშავებლად, რომელიც სხე-ნებულმა კომისიამ უნდა განიხილოს.

მოსულის საკითხი. პარიზი. 26 დეკ. ლოზანიდან მეტად უნებურად ცნობები მოდის ვაშეთების კორესპონდენტები იტყობინებინან, რომ კერძონის ხანგრძლივი თათბირი ქონდა იმეტი-ფაშასთან ოსმალების შეურთებელ პოზიციის გამო, რომელსაც შეუძლია მოჰყვას მეტად არა სასიამოვნო შედეგები. მდგომარეობა ისევ გართულდა, ოსმალების მოთხოვნების გამო, მოსულის რაიონის დამარცხების შესახებ. ამ მოთხოვნებზე ლორდ-კერზონმა უპასუხა ნოტიო, რომელშიც ის ადასტურებს ძველ მემორანდუმს და რომელშიც ნათქვამია, რომ მოსულის რაიონი არ შეიძლება დაბრუნებულ იქნას

1. მოქალაქეო! 26 დეკემბრიდან დაიწყო სამოქალაქო გადასახადის აკრეფა.

2. ყველა ჰუმანიტარ მოქალაქის მოვალეობაა დაეხმაროს ქალაქის ელექტროფიკაციის საქმეს.

საბარტოველუს საგანგებო კომისიისაგან. საქართველოს საგანგებო კომისია, რომელიც სდგას მუშათა და გლეხთა ხელისუფლების სადარაჯოზე და ფხიზლად ადევნებს თვალს ყურს საქართველოს მშრომელ მასების მტრების მოქმედებას, არა ერთხელ აფრთხილებდა და მოუწოდებდა მშვიდობიან ცხოვრებისაკენ იმ პირთ, რომელნიც ეერაგულად, მხეცურად ხოცავდნენ და ძარცვავდნენ მრავალ ათეულ მშვიდობიან მცხოვრებელთა და სრული პატრებაც კი მინაჩე მათ ყველა წარსულ ბოროტ-მოქმედებისათვის, მაგრამ მიუხედავად ამ დათმობათა და შებრალებისა, რომელსაც იჩენდა მთავრობა, ისინი, რევოლუციის გაუსწორებელი პარტიები, მიიწვ განაგრძობენ თავიანთ ვერაგულ საქმეს და შიშის ზარს სცემენ მშვიდობიან მცხოვრებლებს საქართველოს საგანგებო კომისიის 1922 წ. 30 ნოემბრის, 2, 3 და 8 ოქტომბრის სხდომაზე სიკვდილით დასჯა მიესაჯათ და დახვერტილ იქნენ შემდეგი პირები:

1. ტერ-რუხინიანი (იგივე ტერ-გრიგორიანი) გაბრიელ რუხინის ძე, 31 წლისა, პედაგოგი, ჟურნალისტი, სამხეთის სახალხო პარტიის წევრი, ბოროტ-განზრახებით ჯაშუშობისათვის ინგლის-საფრანგეთის კონტრ დახვერვის სასარგებლოდ, რომელიც გამოიხატა როგორც პოლიტიკური, ისე წინააღმდეგობა ცნობების რამდენჯერმე მიწოდებაში.

2. ვაგრილენკო ნიკოლოზ მიხეილის ძე, სისხლის სამართლის ძიების უფროსის ყოფილი თანამშემუე, ბოროტ-განზრახებით შეთქმულების მოწყობისათვის, რომელიც არა ერთხელ იღებდა მონაწილეობას თავდასხმებსა და გაძარცვაში და სარგებლობდა რა თავის თანამდებობით ფარავდა და ყოველ გვარ დახმარებას უწყევდა ბანდიტებს.

3. ვარელაშვილი ზაქარია ალექსის ძე, 33 წლისა, ვაჭარი. 4. მომცემლიძე დავით იოსების ძე, 29 წლისა, აზნაური. 5. პირველი—ბანდიტების დაფარვისა და მათთან მჭიდრო კავშირის დაქვრისათვის, ასრულებდა რა ყოველ გვარ მათ დავალებას. მეორე—მრავალჯერ მშვიდობიან გლეხებზე თავდასხმისა და მათ

ნაკვეთი

მუშათა ცხოვრება თეთრ ჰუნგრეთში ამ სათაურით „იზვესტია“-ში მოთავსებულია კორესპონდენცია ბუდაპეშტიდან. მოგვყავს მისი შინაარსი შემოკლებით.

3. მუშაობა ჰიდრო-ელექტრონულ სადგურის მოსაწყობად უკვე დაიწყო, საჭიროა თანხა. მოკალაქენო გაგვიწიეთ დახმარება.

4. სამოქალაქო გადასახადს იხდის ყველა შრომის უნარიანი მცხოვრები.

ოსმალეთისათვის. მიუხედავად ამისა, კერძობი წინადადება იძლევა მუდომადი სპორტის საკითხი ირანის ჩრდილოეთ საზღვარზე სადერმაჯაციო ხაზის შესახებ.

შედეგ ვერ მიადგინეს პარიზი 28 დეკ. დღეს გაიმართა იმ ქვე-კომისიის სხდომა, რომელიც იხილავდა ფინანსური საკითხებს კაპიტულიაციის შესახებ.

მოლაპარაკება უშედეგო დასრულდა იმის გამო, რომ ოსმალოებმა წარადგინეს მოთხოვნები უცხოელების დაბეგვრის შესახებ.

ოსმალეთის დელეგაციის პროტესტი ნაუენი 28 დეკ. თათბირი, რომელიც გამართული იყო საშობაო დღესასწაულების დროს, უშედეგო დასრულდა, რომელზედაც მოკავშირეები წავიდნენ კონტროლის საკითხში. ოსმალოებმა გამოაქვეყნეს პროტესტი სომხეთის და ბოლგარეთის წარმომადგენლების მოსმენის წინააღმდეგ და აღნიშნავენ, რომ ამ შემთხვევაში საჭიროა აგრეთვე მოსმენილ იქნან ეგვიპტეს, ფრანკის და სირიის წარმომადგენლები.

რომ თუ პარიზის თათბირი ისეთივე უშედეგოდ უნდა დასრულდეს, როგორც წინა თათბირები და კონფერენციები, მაშინ მისი პარიზში გამგზავრება უსაფუძვლო იქნება. პარიზის პრესა აღნიშნავს პარიზის თათბირზე მუსოლინის პირად დასწრების აუცილებლობას.

დიდი ამბების მოლოდინში რომი, 28 დეკ. რეიტერის სააგენტოს ცნობით ვაშინგტონიდან ევროპაში დაბრუნებულმა ამერიკის სენატორმა მაკ

5. ტფილისის ელექტროფიკაცია—დიდი სახელმწიფოებრივი საქმეა.

6. გიდრო-ელექტრონული სადგურის მოწყობა შეიძლება მხოლოდ მშრომელ ტფილისის ენერჯითი.

საბჭოთა მეათე ყრილობა

საჭიროა აგრეთვე საბჭოთა რესპუბლიკებს შორის მოეწყოს გზათა და ფინანსური საშუალებათა ერთიანობა. სამხედრო მდგომარეობა, საგარეო ვაჭრობა და დიპლომატია ყველა რესპუბლიკისათვის ერთიანი უნდა იყოს ჯერ კიდევ თავიდან არ არის აშკარად. საკუთრივ საბჭოთა რესპუბლიკებზე მუშაობის სახელმწიფოების თავდასხმისა ჩვენი სამხედრო ფრონტი აბსოლუტურად ერთიანი უნდა იყოს თუმცა საბჭოთა რესპუბლიკების ეკონომიკური ობოლიაციის საფრთხე აღარ არსებობს, მაგრამ პოლიტიკური პირობები მოითხოვს საგარეო ვაჭრობის ერთიან ფრონტის შექმნას.

საბჭოთა რესპუბლიკების მქედრო კავშირის აუცილებლობის საკითხი განსაკუთრებით დღეს არის მომწიფებული, როდესაც საბჭოთა რუსეთი ვადდის მშვიდობიან აღმშენებლობაზე კაპიტალიზმის წესწყობილება, რომელიც დამყარებულია პროლეტარიატის ექსპლუატაციასა და ტროცენებთან ჩაგვრა-დამონებაზე, შლის სახელმწიფოებს ნაციონალურ შემადგენელ ნაწილებად. მაგალითია ინგლისი, რომელსაც ეყოფიან ირლანდია, ეგვიპტე და ინდოეთი სოციალისტური საბჭოთა რესპუბლიკები კი პირიქით იხიენ არა ჩვეულებრივ ლტოლვას სხვა და სხვა ეროვნებათა შრომელთა სოლიდარობისაკენ საბჭოთა რესპუბლიკების ფედერაციის დროს ძმურად უხვდებიან ერთმანეთს 30 სხვა და სხვა ეროვნებანი რომელთაც ერთსულად განაგრძობენ სურვილი ერთიან საკავშირო სახელმწიფოში გაერთიანებისა. განზრახულია სოციალისტურ რესპუბლიკის გაერთიანება. საბჭოთა რესპუბლიკის, საბჭოთა უკრაინის, ბელორუსის

კორნიცა განაცხადა, რომ თუ მოკავშირეები ვერ მოაწესრიგებენ კონტროლს სოციალისტურ, მაშინ ზამთრის ბოლოს უნდა ევლოდეთ სერიოზულ ამბებს.

იტალიის დეფიციტი მანოვერი, 28 დეკ. იტალიის საფინანსო კომისიის თავმჯდომარემ განაცხადა, რომ იტალიის დეფიციტი 1921-22 წლებში უდრის 8 მილიარდ 218 მილიონ ლირას.

მოსხმენება ხანგრძლივი ტაშით ხვდებიან. მთელი დარბაზი დგება და მღერის ინტერნაციონალს.

მოსკოვი, 28 დეკ. (დასაწყისი არ არის მიღებული)... უკრაინის საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკის სახელით სიტყვას ამბობს აბხ. ფრუნზე, რომელიც ხაზს უსვამს, რომ უკრაინის მუშები და გლეხები ყოველთვის მომხრენი იყვნენ საბჭოთა რუსეთთან მჭიდრო და ძმური კავშირისა. ისტორიულ გარემოებათა გამო ბრესტის ზავის შემდეგ, უკრაინა ჩამოშორდა რუსეთს, მაგრამ უკრაინის მუშების და გლეხების ლტოლვა საბჭოთა რუსეთთან გაერთიანებისაკენ მუდამ ძლიერი იყო უკრაინის რესპუბლიკის არსებობის მთელი ხნის განმავლობაში სრულიად უკრაინის საბჭოთა ყრილობამ ერთსულად დაუჭირა მხარი საკავშირო რესპუბლიკების ერთიან საკავშირო სახელმწიფოში გაერთიანებას.

და ამიერ-კავკასიის ფედერაციისა. ხეარაზმი და ბუხარა ჯერ-ჯერობით რჩებიან ამ გაერთიანების გარეშე, ვინაიდან ისინი არიან სახალხო და არა სოციალისტური რესპუბლიკები. როდესაც ეს რესპუბლიკები სოციალისტურად მოეწყობიან, მაშინ შევლენ ფედერაციის შემადგენლობაში.

განსახილველია საერთო საკავშირო საკანონმდებლო და აღმასრულებელ ორგანოების მოწყობა. კომისარიატები—სამხედრო, საზღვაო, გარეშე საქმეთა, საგარეო ვაჭრობის, ვაჭრთა და ფოსტატელეგრაფის—შეერთებულნი იქნებიან საესპეით, კომისარიატები—ფინანსთა, სისუსათო, შრომის, სახალხო მეურნეობის და მუშათა და გლეხთა ინსპექციას—იარსებენ თვითნებ რესპუბლიკაში, მაგრამ უნდა დამოუკიდებელი რესპუბლიკების კავშირის სათანადო კომისარიატის დირექტივებს, ყველა დანარჩენი კომისარიატები დამოუკიდებლად იარსებებენ და იხელმძღვანელებენ თავიანთ ცაქების და სახალხო კომისარიატ საბჭოების დადგენილებებით.

მომხსენებელი აქვეყნებს რეზოლიუციის პროექტს: 1. თანადროულად იქნეს აღიარებული საბჭოთა რუსეთის, უკრაინის, ამიერ-კავკასიის ფედერაციის და ბელორუსის სოციალისტურ რესპუბლიკის, სოციალისტურ საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირში გაერთიანება. 2. გაერთიანებას საფუძვლად დაედგას რესპუბლიკების სრული თანასწორობა. თვითნებ რესპუბლიკისათვის კავშირიდან თავისუფალი გამოვლის უფლების დატოვებით. 3. მიენდოს ყრილობის დედეგაციას, უკრაინის, ამიერ-კავკასიის რესპუბლიკების ფედერაციის და ბელორუსის დედეგაციებთან ერთად შეიმუშოს

„წესი“ არსებობს, ერთი რამის შემდეგ არ მოდის და ბავშვაც შეჭანიკურად დაახლოვდა და, როგორც კარგს მოვალეობას, ისე ასრულებს. ეს ჩემი აზრი რომ ად არის ვადაპარბებული და სრულიად მოუდგომლად და სინამდვილთი ვლასაკაობ, მოვიყვან ერთს მაგალითს.

გამართა ვარჯიშობა. ბავშვებმა აღიარეს იყოფენ ერთ ვარჯიშობას რა ვარჯიშობა მოსდევდა. მოემხადენ, გაეწყვენენ დინჯათ, როცა მუსიკა არც იქ უკრავდა და ისლა აკლდა ერთქვათ; მზათა ვართო! შეიძლება იკითხოთ? იქნება ბავშვებს უნდოდათ და სთხოვესო.

ამას მეც დავაკვიროდი, მაგრამ არ ყოფილა თხოვნა. ამიტომ საჭიროა, რომ მუსიკის მასწავლებელი ყოველ დღე სცვლიდეს, აუგუფებდეს ყველაფერს და ბავშვებს სთუბრიზებს, მოულოდნელობას და სხვა და სხვაობას აძლევდეს. უნდა ითქვას, რომ გამეგმ ეს დღე უმშინველო“ დღეთ ჩასთავლა და ბოლში მოხიბადა.

მართლაც ბავშვები საგრძობლად ცოტა იყვნენ, გარდა ამისა ხელმძღვანელები არ იყვნენ ბაღში და მარტო გამეგ იყო. ჩემს ასეთს შთაბეჭდილებას მაშინ დაერქმევოდა ვადაპარბებული რომ ამ მეორე ჯგუფის ბაღები ერთხელ შენახა. არა, მე ბევრჯერ მინახავს და ყოველთვის ერთ და იმავე გრძობით წამოვსულვარ, ამისთანა ბაღებში ხშირად არის დარიგებანი, თუ მზიან დღეში კარში გამოდიან: ბევრს ჭნუ ირბენ, თორავ გაოფლიანდები და გაცივდები, კარად შეიკარი პალტო და სხ. ამისთანა ბაღებში აღზრდას კი დოქტებზე ვიწრო პედაგოგურს და „გაწვრთნილ“ საკვირველია; რომელი აღზრდა უფრო უმჯობესია და უფრო მოამზადებს მომავალ ცხოვრებისათვის გამოსადეგს ადამიანს: ზნეობრივი და ბუნებრივი, თუ ვიწრო პედაგოგური და „გაწვრთნილ“. ეს სხვა საკითხია და ცალკე გარჩევაც უნდა მას.

დენ და მეტად დააშორეს სისტემის, იმტომ, რომ მათ დანიანებს მონტესორის სისტემა ჩვენს ბავშვებისათვის მეტად ვიწროა შეზღუდული და ჩვენი ბავშვს ლალ. თამამ ბუნებას ვერ აკმაყოფილებს მარტო ეს სისტემა. აი ჩემი მოსაზრება, როცა ვიხახი: მარტო მონტესორის სისტემა არა მწიამ ჩვენი და ზვეით ნაჩვენებ ბაღებში მუშაობა სრულიად ეთანხმება ამ მოსაზრებას. მეორე ჯგუფ გამეგებისამ კი სრულიად კალაპოტში მოათავსა თავის ცა ბავშვის ბუნებრივი მოთხოვნილება და სურვილები.

რას ნიშნავს ეს? გაავარჩიოთ. პირველი ჯგუფის ბაღებში სიციცხლე სჩქევს. აქ ნახავთ ჩვენი განებვირებულ ბავშვების სრულიად ვაშლას, გალაღებს. მისი თავდაუტყვერელი ტმდიდარი ბუნებისათვის სურვილები სრულიად კმაყოფილებდა და უშფოლდა. რასაკვირველია, თუ ბავში უსაბამოთ სცემს მეორეს, ალბად ამისთანა საქციელი ალაგმული იქნება. მერმე ბავშვები ბუნებრივ, ნამდვილ ბავშვებს წარმოადგენენ, რომელთაც „დისციპლინის“ მათრახები არა ხვდებიან.

ესეც მეტად შეიძლება იქნება, თუ ერთგვარ წეს-რიგს არ შეაჩვენენ, მაგრამ ესეც არსებობს იმდენად, რამდენათაც ბავში გაიგებს და შესარულებს. ბავშვს აჩვენენ სიცივის. გამბედაობას, გულდაობას, ძალადობას. არ აჩვენენ სანტიმენტალობას, ქლააჩუნობას, თუმცა თავის დროზედ ტკბილი აღზრდაც არსებობს ბავშვისა და ხელმძღვანელის შრომაც, ამისანა გამგის ხელში, მასწავლებელი უყოფიანობი და თუ ვინდათ უხალისოც, იყვარებს ბავშვებსაც, საქმესაც და ეს ახალგაზრდა ხელმძღვანელი მეტად მიმზიდველია თავის მუყიითობით.

ამისთანა ბაღებში ბავშვის აღზრდას მე ვეძიებ ბუნებრივს და ზნეობრივს, რომელშიაც პედაგოგური ელემენტები ურევია. რაც შეეხება მეორე ჯგუფის ბაღებს, აქ კი ბავშვების ფრთხილ შეყვლილია, რაღაც მოხატობას გრძობენ ყვირობის და თამაშობის დროს და არც თუ ბავშვობას იჩენენ. ისინი მოზრდილებს ემსგავსებიან და არც ისეთი ალიაქიითა და სიციცხლე როგორც ზვეით ნაჩვენებ ბაღებში.

ამ ბაღებში—მეორე ჯგუფის—რაღაც

შავოს დეკლარაციის პროექტი რუსეთ-ბოლშევიკის კავშირის შესახებ, იმ გარემოებათა აღნიშვნით, რომელთაც დაიდა აუცილებლობა საბჭოთა რესპუბლიკების ერთ სახელმწიფოში გაერთიანებისაკენ. 4. მიენდოს ყრილობის დედეგაციას შეიმუშავოს საბჭოთა რუსეთის რესპუბლიკების კავშირში შესვლის პირობები. 5. ხელშეკრულების პროექტი რესპუბლიკების კავშირის პირველ ყრილობაზე შეტანამდე წარედგინოს სრულიად რუსეთის ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტის მისი პრეზიდიუმის სახით. 6. მიენდოს დედეგაციას რწმუნება სრულ რუს. ცაკის მიერ მიღებულ პირობების მიხედვით საბჭოთა რუსეთის სახელით დასავლეთ ხელშეკრულება დანარჩენ სოციალისტურ საბჭოთა რესპუბლიკებთან. 7. ხელშეკრულება წარედგინოს დასამტყიცებლად რესპუბლიკების კავშირის პირველ ყრილობას.

მოსხმენება ხანგრძლივი ტაშით ხვდებიან. მთელი დარბაზი დგება და მღერის ინტერნაციონალს.

მოსკოვი, 28 დეკ. (დასაწყისი არ არის მიღებული)... უკრაინის საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკის სახელით სიტყვას ამბობს აბხ. ფრუნზე, რომელიც ხაზს უსვამს, რომ უკრაინის მუშები და გლეხები ყოველთვის მომხრენი იყვნენ საბჭოთა რუსეთთან მჭიდრო და ძმური კავშირისა. ისტორიულ გარემოებათა გამო ბრესტის ზავის შემდეგ, უკრაინა ჩამოშორდა რუსეთს, მაგრამ უკრაინის მუშების და გლეხების ლტოლვა საბჭოთა რუსეთთან გაერთიანებისაკენ მუდამ ძლიერი იყო უკრაინის რესპუბლიკის არსებობის მთელი ხნის განმავლობაში სრულიად უკრაინის საბჭოთა ყრილობამ ერთსულად დაუჭირა მხარი საკავშირო რესპუბლიკების ერთიან საკავშირო სახელმწიფოში გაერთიანებას.

და ამიერ-კავკასიის ფედერაციისა. ხეარაზმი და ბუხარა ჯერ-ჯერობით რჩებიან ამ გაერთიანების გარეშე, ვინაიდან ისინი არიან სახალხო და არა სოციალისტური რესპუბლიკები. როდესაც ეს რესპუბლიკები სოციალისტურად მოეწყობიან, მაშინ შევლენ ფედერაციის შემადგენლობაში.

განსახილველია საერთო საკავშირო საკანონმდებლო და აღმასრულებელ ორგანოების მოწყობა. კომისარიატები—სამხედრო, საზღვაო, გარეშე საქმეთა, საგარეო ვაჭრობის, ვაჭრთა და ფოსტატელეგრაფის—შეერთებულნი იქნებიან საესპეით, კომისარიატები—ფინანსთა, სისუსათო, შრომის, სახალხო მეურნეობის და მუშათა და გლეხთა ინსპექციას—იარსებენ თვითნებ რესპუბლიკაში, მაგრამ უნდა დამოუკიდებელი რესპუბლიკების კავშირის სათანადო კომისარიატის დირექტივებს, ყველა დანარჩენი კომისარიატები დამოუკიდებლად იარსებებენ და იხელმძღვანელებენ თავიანთ ცაქების და სახალხო კომისარიატ საბჭოების დადგენილებებით.

მომხსენებელი აქვეყნებს რეზოლიუციის პროექტს: 1. თანადროულად იქნეს აღიარებული საბჭოთა რუსეთის, უკრაინის, ამიერ-კავკასიის ფედერაციის და ბელორუსის სოციალისტურ რესპუბლიკის, სოციალისტურ საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირში გაერთიანება. 2. გაერთიანებას საფუძვლად დაედგას რესპუბლიკების სრული თანასწორობა. თვითნებ რესპუბლიკისათვის კავშირიდან თავისუფალი გამოვლის უფლების დატოვებით. 3. მიენდოს ყრილობის დედეგაციას, უკრაინის, ამიერ-კავკასიის რესპუბლიკების ფედერაციის და ბელორუსის დედეგაციებთან ერთად შეიმუშოს

„წესი“ არსებობს, ერთი რამის შემდეგ არ მოდის და ბავშვაც შეჭანიკურად დაახლოვდა და, როგორც კარგს მოვალეობას, ისე ასრულებს. ეს ჩემი აზრი რომ ად არის ვადაპარბებული და სრულიად მოუდგომლად და სინამდვილთი ვლასაკაობ, მოვიყვან ერთს მაგალითს.

გამართა ვარჯიშობა. ბავშვებმა აღიარეს იყოფენ ერთ ვარჯიშობას რა ვარჯიშობა მოსდევდა. მოემხადენ, გაეწყვენენ დინჯათ, როცა მუსიკა არც იქ უკრავდა და ისლა აკლდა ერთქვათ; მზათა ვართო! შეიძლება იკითხოთ? იქნება ბავშვებს უნდოდათ და სთხოვესო.

ამას მეც დავაკვიროდი, მაგრამ არ ყოფილა თხოვნა. ამიტომ საჭიროა, რომ მუსიკის მასწავლებელი ყოველ დღე სცვლიდეს, აუგუფებდეს ყველაფერს და ბავშვებს სთუბრიზებს, მოულოდნელობას და სხვა და სხვაობას აძლევდეს. უნდა ითქვას, რომ გამეგმ ეს დღე უმშინველო“ დღეთ ჩასთავლა და ბოლში მოხიბადა.

მართლაც ბავშვები საგრძობლად ცოტა იყვნენ, გარდა ამისა ხელმძღვანელები არ იყვნენ ბაღში და მარტო გამეგ იყო. ჩემს ასეთს შთაბეჭდილებას მაშინ დაერქმევოდა ვადაპარბებული რომ ამ მეორე ჯგუფის ბაღები ერთხელ შენახა. არა, მე ბევრჯერ მინახავს და ყოველთვის ერთ და იმავე გრძობით წამოვსულვარ, ამისთანა ბაღებში ხშირად არის დარიგებანი, თუ მზიან დღეში კარში გამოდიან: ბევრს ჭნუ ირბენ, თორავ გაოფლიანდები და გაცივდები, კარად შეიკარი პალტო და სხ. ამისთანა ბაღებში აღზრდას კი დოქტებზე ვიწრო პედაგოგურს და „გაწვრთნილ“ საკვირველია; რომელი აღზრდა უფრო უმჯობესია და უფრო მოამზადებს მომავალ ცხოვრებისათვის გამოსადეგს ადამიანს: ზნეობრივი და ბუნებრივი, თუ ვიწრო პედაგოგური და „გაწვრთნილ“. ეს სხვა საკითხია და ცალკე გარჩევაც უნდა მას.

ამისთანა ბაღებში ბავშვის აღზრდას მე ვეძიებ ბუნებრივს და ზნეობრივს, რომელშიაც პედაგოგური ელემენტები ურევია. რაც შეეხება მეორე ჯგუფის ბაღებს, აქ კი ბავშვების ფრთხილ შეყვლილია, რაღაც მოხატობას გრძობენ ყვირობის და თამაშობის დროს და არც თუ ბავშვობას იჩენენ. ისინი მოზრდილებს ემსგავსებიან და არც ისეთი ალიაქიითა და სიციცხლე როგორც ზვეით ნაჩვენებ ბაღებში.

უ ც ზ ო მ ი თ ი

იტალია მოსკოვი 28 დეკემბერი. იტალიის ფინანსთა სამინისტროს მდიანმა აღნიშნა იტალიის მძიმე ფინანსური მდგომარეობა. 1923 წლის ბიუჯეტი გულისხმობს 5 მილიარდ მარკას დეფიციტებს.

სამხრეთ აფრიკაში მოსკოვი 28 დეკემბერი. იოგანსბურგში სიკვდილით დასაჯეს კიდევ ორი კაცი სამხრეთ აფრიკის მემლარობათა გაფიცვაში მონაწილეობის მიღების გამო.

გერმანიის რკინის გზებთან შორის მოსკოვი 28 დეკემბერი. ლეიპციგში დისკომლარობა სასამართლომ დაადგინა. რომ რკინის გზების მოხელეებს არ აქვთ უფლება ისარგებლონ გაფიცვის თავისუფლებით.

პურის სესხის გერმანიაში მოსკოვი 28 დეკემბერი. დანდემი გამოცხადებულია ხელის მოწერა პურის სესხზე.

ფილანდიის ხეივნი მოსკოვი 28 დეკემბერი. ფილიანდიის სემის არჩეულს პროფკავშირთა საბჭოს თავმჯდომარეს კომუნისტ ვიორინო, რომელიც მხოლოდ ამ დღებში იქნა განთავისუფლებული ციხიდან, ბურჟუაზიულ დეპუტატების ხმების უმრავლესობით წაერთვა დეპუტატის წოდება.

საბერძნეთში მოსკოვი 28 დეკემბერი. საბერძნეთის კომუნისტურ პარტიის საგანგებო კონგრესმა, ერთხმად უარყო რეფორმისტების წინადადება არჩევნებში, დანარჩენ პოლიტიკურ პარტიებთან ერთად მონაწილეობის მიღების შესახებ. ახალ აღმა

სრულბელ კომიტეტს მიეცა წინადადება იხელმძღვანელოს კომინტერნის დადგენილებებით.

საფრანგეთის კომუნისტების შორის მოსკოვი 28 დეკემბერი. საფრანგეთის კომუნისტურ პარტიის აღმასკომმა დაადგინა ვაგზავენოს გერმანიაში 7 იანვარს დელეგაცია გერმანიის კომუნისტებთან ერთად იმ საკითხების განსახილველად რომელიც დაკავშირებულია სარეპარაციო საკითხების შესახებ პარიზის კონფერენციის მომავალ დადგენილებებთან.

პარიზი. 28 დეკ. ვაშინგტონიდან მიღებულ ცნობების თანახმად, ამერიკის პრეზიდენტს გარდინერს განზრახვა აქვს შეიტანოს პარიზის საერთაშორისო კონფერენციაზე ბოროტის პროექტი. რომელშიდაც აღნიშნულია, რომ ამერიკა არ სთვლის თავისთვის სავალდებულოდ ვერსალის ხელშეკრულების დადგენილებათა და დავას და უარყოფს, რათა ევროპას ამერიკისადმი ვალების დაკავშირებული იქნეს კონტრიბუციის საკითხთან. აგრეთვე იტყობინებინან, რომ ამერიკა აღარ ფიქრობს რაიმე სესხის მისცეს ევროპას.

პრემიერთა თაბბირის გამო რომი, 28 დეკ. მუსოლინიმა განაცხადა, რომ პრემიერთა თათბირის განახლებაამდე, აუცილებელია, რათა ჩვეულებრივი დიპლომატიური მოლაპარაკების გზით მიღწეულ იქნეს სრული შეთანხმება მოკავშირეებს შორის. თათბირი უნდა იქნეს მოწვეული იმ შემთხვევაში, უკეთუ დარწმუნებული ვიქნებით, რომ საკითხები ერთხელ და საბოლოოდ იქნებიან გადაჭრილი. მუსოლინი ფიქრობს

საბავშვო ბავშვი და გათიფი მუშაკი

(გაგრძელება*)

მას მოჰყვება სიმღერები, ცეკვა, მერე საუბარი ზღაპრების სახით. ხშირად დიდ ფანტაზიას იჩენს ბავში რომელიმე ზღაპრის მოთხრობის დროს.

ყველა ბავშვში სიჩუმი გაკვეთილს ისე არ ასრულებენ, როგორც მონტესორს აქვს.

ამ სიჩუმის გაკვეთილს დიდ ყურადღებას აქცევს მონტესორი. აქ ბავში მოთმენას, თავშეკავებას და ჩუმათ მოწყვლდას იჩვენებ. ბავშვებსაც ეს მეტად უყვარია. მონტესორის სისტემით ეს სიჩუმის გაკვეთილი მუშაობის დაწყებამდის ხდება. თითქმის დილით ამით იწყვეს მუშაობაზე მონტესორი. ეს ასე ხდება: ვაგარჯიშო ოთახში აწყვიტა სკამები. ყველა ადგილს იკავებს. ჩუმდებიან. ხელმძღვანელი კარებიდან ყრუ ხმით ეძახის რომელიმე ბავშვს სახელით, ის სულ ნელა, თითის ფხილებზე დგება, იღებს სკამს და მიდის სამუშაო ოთახში.

მეტად საინტერესოა თვალზეზე ხელ მიფარებული ბავში როგორ ყურზე აცქვეტილი და დაქიმულ გულისყურით უსმენს, რომ თავისი სახელი არ გამოპარვს. ამისთანა სიჩუმის გაკვეთილი მე ვინახე ხელაღდელ საბავშვო ბაღში. № 1 შარშან, და მეტად კარგი შთაბეჭდილება დასტოვა. წერულს კი ეს გაკვეთილი გადაიტანეს მუშაობის ბოლოში და მას „ძილის“ გაკვეთილი უწოდეს.

თუმცა ბავშვებს ესეც უყვართ. ალბად მათ მოთხოვნილება შეადგენს ბევრი ხტუნაობის შემდეგ გაუწენ და დაისვენონ. გაიშლება ფარდავები. დაიხურება დარბაზები და ყველა „ძინებს“ ეს გრძელდება რამდენიმე წუთს. მერე თვალების ფუნქციონირება და თამაშობა დასრულდება. აი, ის პროცედურა რომელსაც ბავში ყოველ დღე იმეორებს.

კი რიხიანად მიამახა: „რამდენჯერ მითქვამს—ბურთი გოგონების საქმე არ არისო“.

დიდაქტიურ მასალაზე მუშაობა კი თითქმის არ უყვართ. ისევ მახე დაკვირვებით, გულისყურით, მუყაითად და დიდხანს უფრო მცირე წლოვანი—მაგ. 3-4 წლის. ბავშვები მუშაობენ. ცოტა მოზრდილი კი ასე 5-6 წლამდის, დიდ ხანს გულს არ უღებენ არაფერს და ხშირად სრულიად არ ეკარებიან. სჩანს ამ მასალას მხოლოდ მცირე წლოვანი იყენებს. ხშირად დიდები ხელს უშლიან მუშაობის დროს. ეს მოვლენა მეტად საყურადღებოა.

ასეთი ვახლავთ გარეგნული მუშაობა და შედეგი.

ახლა ვავითვალისწინოთ, რა პედაგოგურს, სულიერს და ზნეობრივს აღზრდას აძლევს ხელმძღვანელი ამ მუშაობის დროს? ეს მეტად რთული კითხვაა.

და მახე პასუხის ვაცემა ყველა საბავშვო ბაღების მუშაობის გათვალისწინებით მეტად ძნელია; რადგანაც როგორც უყვე აღნიშნე, ხელმძღვანელები და ზოგიერთი გამეგეც კი არ ეციდებენ მუყაითად საქმეს და უყოფიანობა არის როგორც კერძოთ ამ სისტემის. აგრეთვე საერთოდ აღზრდის საკითხში, მათ არ ემზნევათ მთავარი საქმის შესრულება?

პასუხი დაკვირვება ბავში მისი ფსიქოლოგიური წარმოდგენების შეცდომა, მისი ყოველ დღე უყოფიანობის აღნიშვნა ზნეობის გამოსწორება; და ყველა ეს უნდა იყოს შესრულებული შეგნებულ დაკვირვებით და კუშმარტად აღნიშნული. რაც შეეხება ზვეით დასმულ კითხვას, მახე პასუხისათვის ავიღებ ზოგიერთ ცნობილს და დაწინაურებულად მიჩნეულ ბაღებს სადაც გამეგების შეგნებულად მუშაობენ.

მათი მონტესორის სისტემის ვაგება ორ ჯგუფად იყოფა.

გეოგრაფია

ქართული თეატრის არსებობის არა

73, არამედ 132 წლის თავი.

ქართული დრამის გამგებმა 1923 წლის იანვრის 2 აპირებს ქართული თეატრის არსებობის 73 წლის თავის დღესასწაულის გამართვას და წარმოსადგენად იმ დღისთვის შესდგომია ზ. ანტონიშვილის „მზის დაბნელების“ დადგმა.

ეს ამბავი ერთხელ კიდევ ამტკიცებს, რომ ჩვენი კულტურისათვის ჩვენი ცხოვრების ძირს არ ვასცილებთ. უტყუარი ცნობაა, რომ ქართული თეატრი 73 წლის წინათვე ყოფილა სახელმძღვანელო პატარა კახის დროს მეთვრამეტე საუკუნის ოთხმოცდაათიან წლებში, ამას კარგად ადასტურებს პროფ. ალ. ხახანაშვილის გამოკვლევა (იხ. მისი ქართული სიტყვიერების ისტორია ქართული და რუსული გამოც.) თუმცა თეატრის საქართველოში ინსენიებს მერყეობდა საუკუნის პოეტი არჩილ მეორე, მაგრამ ჯერ არ ვიცით, არჩილის დროინდელი თეატრის რას წარმოადგენდა. პატარა კახის დროს კი ქართული თეატრის საქმე ასე იყო. ქართული თეატრის დაარსება თავს იღვა პირველად იმ ახალგაზრდობამ, რომელმაც დასარულა თეატრის სემინარია და ნამყოფი იყო რუსეთში, სადაც დაინტერესებულიყო სუბორკოვის ცრუ კლასიკურ პიესებზე. მათ სთარგმნეს, ამბობენ გ. ავალიშვილმა, ხსენებული დრამატურგის პიესები: „ჩქის მატარებელი“ და „დღეა რაყვი ქალისა“, რომელთაგან პირველი წარმოადგინო იქნა 1791 ხოლო მეორე 1792 წელს. იმავე 1791 წ. წარმოადგინო იქნა პირველად პატარა კახის თანადანსწრებით ორიგინალი დრამა „თემურჩაშ მეფე“ თხზულება იმავე გიორგი ავალიშვილისა. ამ თეატრის გარდა, სადაც მოღვაწეობდნენ დარბაისელნი ქალ-ვახევი ვიდრე ბატონის ასულებამდე არსებობდა აგრეთვე სახალხო თეატრიც, რომელიც ეკუთვნოდა ვინმე გაბრიელ მთიარის და როგორც მაშინდელი დარჩენილი ბილეთი ამოწმებს, შესასვლელი ფასი იყო ორი შაური. აი ნამდვილი საქმის ვითარება.

მაშასადამე ქართული თეატრი 73 წლის წინ კი არ დაარსებულა, არამედ განახლებულა გიორგი ერისთავის თაოსნობით და მისი „გაყრა“ კომედიის დადგმითა. ქართული თეატრის დაარსების დღედ უნდა ჩაითვალოს დღე „თემურჩაშ მეფე“ დრამის წარმოადგენისა, რაც მოხდა 132 წლის წინ, ანუ 1791 წ.

პეტრე მირიანაშვილი.

7. მოქალაქენო! ქალაქის ადმინისტრაციული კომიტეტი ელის თქვენგან მატერიალურ და მორალურ დახმარებას ქალაქის ელექტროფიკაციის საქმეში.

საჭიროა მშვიდობა პარიზის განსჯივით

ვინ არ იცის, რომ სისუფთავე ჯანმრთელობის ერთი უმთავრეს პირობაა. ამ მხრივ ქ. ტფილისი ანტი-ანტიკარული მდგომარეობაში იმყოფება. ზღაპრულად ადვილად, რომ გადაწველიყო ტფილისის, როგორც ძველ შენობების გრევის დროს, მტერის კორიანტელი ანდის. ასეთი მოვლენა თვალსაჩინოება უფრო შუადღისას. ხშირად შეკრებილი ამ დროს მთავრდება, რომელიც ბიჭებს დაავთვს განთავსებულ მტვერს უფროსად საბარგო და სასაბურთო ავტომობილების სისწრაფით გამოწვეულ მტვერს. სხვა და სხვა მიმოსაზიდი საშუალებებიც საერთო ფერხულს არ ურჩობან და მტვერზე მტვერს უმატებენ. ქალაქის მთელი სივრცე-სივრცის ატმოსფერო მოკულია მტვერით...

ამას უნდა დაუმტკიცოს ის, რომ პარისის სიმშრალე იწვევს დედამწიფის ზედაპირის გახშობას და ამით—ესედაც მტვერის კულტურა, ამიტომ ეს საქმე ჩვენში უნდა უფრო გაფართოვდეს და მეტი ყურადღება მიექცეს ვიდრე ეხლა აქვს მიქცეული.

სანამ ქართული ბუნება, ქართული გონება, ქართული პედაგოგია შექმნილ ქართულ ნიდავზე აღმოცენებულ სრულ სისტემას, რომელიც თავისში მოაქცევს მთელს ჩვენს ბავშვებს ბუნებას, მათ განვითარებას, ჩვენ ერის დაწინაურებას (და ასეთი სისტემა აუცილებელი უნდა ამოატივტივოს ჩვენმა ცხოვრებამ) სანამ ჩვენ უტხოვრებისაგან გვიხდება გადმოტანა ამა თუ იმ აღზრდის საკითხისა, მე მგონია მიუღებელია რომელიმე ერთი სისტემის გადაწინაგვა; პირიქით უნდა ავიღოთ რამდენიმე სისტემა და მისგან ერთი მთლიანი და სრული უნდა გადმოვაკეთოდ ჩვენთვის.

ამით დავასრულებდი რომ არა მსურდეს ორიოდ შევითხვა ამ საქმის მკვლევარ ბირთა მიმართ, სახელმძღვანელო: ქ. რუსუდან ნიკოლაძის ქალს და თამარ ერისთავის ასულს:

პირველს შეტად ღრმად და ყოველ მხრივ აქვს შესწავლილი თეორიულად არა მარტო მონტესორის სისტემა, არამედ სხვა მრავალიც; მეორე კი უფრო პრაქტიკაშია დახელოვებული, ორივე შეტად გატაცებული არიან ამ სისტემით და სცდილობენ ყველაგან მის გაღმავლებას.

მე შევეკითხები პირველს; ის იცნობს ჩვენს საბავშვო ბავშვების მოწყობას, უნახავს, დაკვირვებია პრაქტიკაში ამ სისტემას და უნახავს მონტესორის სისტემა ჩვენს ბავშვში გადაღებული; უნახავს, როგორაა ჰგონია, შეიძლება თუ არა ოთხეულს მონტესორის სისტემაში (თუ მას ისე არ გაიგებენ, როგორც ჩემ მიერ გაყოფილი პირველი ჯგუფი) ჩვენი ბავშვის-ბუნება და დაამყაროლებს მის მრავალმხრივ მოთხოვნილებას? თუ არა?

მე ვეთანხმები ქ. რუსუდანს, როცა იგი სისტემის ღირსებებზე ლაპარაკობს, შეიძლება ეს ასეც იყოს, თუ გავარჩევთ, როგორც საზოგადოთ სისტემას, მაგრამ მე მიანტიკურებს და ვსიტყვობთ არა მისი გარეგანი თვალსაზრისით, არამედ ჩვენში მხოლოდ განკარგებით მისი გადმოტანის თვალსაზრისით.

მეთვალყურე.

იმით, რომ „ტრიბუნა“ ერთგულად იცავს მშრომელთა ინტერესებს, მათ ბატონობას და მათ სამართლიან მოთხოვნილებებს.

გარდა ამისა „ტრიბუნა“ აწარმოებს მიუდგომელ კრიტიკას, მოუხრებლად ამხელს დიდს და პატარას, რაც აუცილებელია საბჭოთა სისტემის გაჯანსაღება-განმტკიცებისათვის. ამ მიზნით „ტრიბუნა“ ებრძვის არა მარტო აშკარა და მალულ მტერებს მუშურ-გლეხური ხელისუფლებისა, ის ამხელს აგრეთვე ერთგულთა სისუსტე-შეცდომებსაც.

ასეთი გაზეთის არსებობა ამტკიცებს, რომ საბჭოთა სისტემა არ სპობს პრესის თავისუფლებას, თუ ამ თავისუფლებას ბოროტად არ მოიხმარებენ და მშრომელთა ბატონობის წინააღმდეგ არ მიმართავენ.

ყოველი შეგნებული მუშა და გლეხი დაინტერესებული უნდა იყოს ასეთი გაზეთის არსებობით: თითონაც უნდა გამოიწეროს „ტრიბუნა“ და სხვებსაც ურჩიოს, გამააწერიონ.

რემონტი, რომელიც არა ერთი მილიონი დაჯდება და უკვე დამთავრებულია და იანვრის შუა რიცხვებისათვის ტფილისის ექვნიც ევროპიულად მოწყობილი დიდი ოტელი, ნეტავი რას აკეთებენ სხვა სასტუმროების მოიჯარადრენი: ასრულებენ პირობას და აუზგობსებენ სასტუმროს, თუ მარტო ექსპლუატაციას ეწევიან?

უბნია.

კონომიური ცხოვრება

ჩეხო-სლოვაკია და საბჭოთა რესპუბლიკები.

ჩეხო-სლოვაკიის სავაჭრო-სამრეწველო დელეგაციის თავმჯდომარემ და ჩეხო-სლოვაკიის ელჩმა ტფილისში მოქ. სავაჭრო-სამრეწველო განაცხადა: „ზარია ვასტოკას“ თანამშრომელთან საუბარში: ჩეხო-სლოვაკიის რესპუბლიკების ფინანსები მეტად მტკიცე საფუძველზე არის დაყენებული ფინანსთა მინისტრის დარაშინის მიერ; ამ ეამათ ჩეხო-სლოვაკიის ვალუტა ერთ-ერთი მხოლოდ-უსიანი ვალუტა არის. როგორც ვიცით ჩეხო-სლოვაკიის რესპუბლიკამ რ. ს. ფ. ს. რ. და უკრაინის შორის სავაჭრო ხელშეკრულება დადგა; ალბად ეს ხელშეკრულება ყველა საბჭოთა რესპუბლიკებზე ვაერცხლებდა.

ეკონომიური მხრით ჩ.ს. რესპუბლიკის მრეწველობა კრიზისის განიცდის, რომ მიზნით არის ჩეხო-სლოვაკური კრიზისი დიდი ღირებულება უტყუარში. ეს კი აბრკოლებს ვატანას, მით უმეტეს, რომ ჩეხო-სლოვაკიის ვალუტის ღირებულება ქვეყნის შიგნით არ შეფერება მის ფასს უცხოეთში; ამის გამო სამუშაო ხელფასის შემცირება, რასაც მიზნათ აქვს საქონლის გათავება, ძალზე ძვილია. ზოგიერთ წარმოებაში თავს იყრის ფაბრიკატების დიდი მარაგი, რასაც მოსდევს წარმოების შემცირება.

არ არის ეჭვი, რომ ეს კრიზისი დრო

8. სამოქალაქო გადასახადი შემწეობას მისცემს ქალაქს ჩაუყაროს საძირკველი გიდრო-ელექტროსადგურს.

9. მთელი სამოქალაქო გადასახადი მოხმარდება ქალაქის ელექტროფიკაციის საქმეს.

ჩვენს გაზეთებში ბევრჯერ აღნიშნულა და დღეს ერთხელ კიდევ უნდა აღინიშნოს, რომ ქართული ხელოვნება კრიზისის განიცდის და ამის მიზეზი თვით ქართველი საზოგადოებაა.

ერთი თვით უნდა ჰქმნიდეს ხელოვნების გენიას, საზოგადოება უნდა აძლევდეს ხელოვნის შინაგან იმპულსს და ასულდგმობდეს მას უმაღლესი იდეებით, მაგრამ თუ საზოგადოება ფუჭსავატი, თუ მას ხელოვნება ფეხებზე ჰკიდია ის ხელოვნის ვერ აღუზნებს შემოქმედების ცეცხლს და მაშასადამე მისი ხელოვნის ისეთივე ფუჭსავატი და დაფორმანებული იქნება, როგორც თვით საზოგადოება.

ამის მივალთ ჩვენ ერთხელ კიდევ დავინახეთ გ. ქუჩიშვილის საღამოზე, რომელიც უნდა გამართულიყო 26 დეკემბერს წითელ-არმიელთა ცენტრალურ კლუბში.

გ. ქუჩიშვილი რამოდენიმე წელიწადია, რაც უანგაროდ იღწვის ქართულ მწერლობის ასპარეზზე და ის ღირსია, რომ ქართული საზოგადოება მას აფასებდეს.

საქმეზე კი სრულ წინააღმდეგს ვხედავთ. ვხედავთ, რომ ქართველ „საზოგადოებას“, ამ თუქსავატ და წყალ-წაღებულ ხალხს, ქართველი ერის ინტერესები მხოლოდ ენაზე აყვრია, რომ იმას საქართველოს ინტერესებზე და დიდ იდეალებზე ლაპარაკი მხოლოდ სიტყვის მასალად სჭირია რაიმე მორიგი ჭორების გავრცელების დროს, მხოლოდ მაშინ კი, როდესაც ამ ფართო სიტყვების განაღდებაზე მიდგება საქმე, ის ასპარეზზე აღარ სჩანს, ის მაშინ თავის თბილ ბუნავშია შემდგარი.

ყველაფერი აქ თქმული უნდა მიწვევნით გამართლად ჩვენმა „საზოგადოებამ“ 26

10. მთელი სამოქალაქო გადასახადი მოხმარდება ქალაქის ელექტროფიკაციის საქმეს.

ეს ნიშნავს იმას, რომ თუ ქართველ საზოგადოება აბუჩად იგდებს ქართველ ხელოვნებას, ქართველი ხელოვნება თავის მხრით აბუჩად იგდებს ქართველ საზოგადოებას, ცხელი ხელოვნება დღი ღმერთისაო, მაგრამ ყველაფერი ეს ცოტაა იმასთან შედარებით, რაც მოხდა საღამოს გახსნის შემდეგ.

სცენაზე გამოდის პოეტი ბ. ვარდოშვილი და საზოგადოებას უკითხავს თავის, ლექსს, რომელიც წინასწარ პოლიტიკური ცენზორისაგანაა დამტკიცებული. ლექსის კითხვის დროს დარბაზის ყველა კუთხეებიდან ასტყდა საშინელი ყვირილი, სტვენა, სცენაზე ცვივა ყველა კუთხიდან ყვირცხები, ქვები... მწერალი გაშეშებული სდგას, მან აღარ იცის რა ჰქნას, ბოლოს გაღვირვით სცენაზე ვარდება სკამი რომელიც, რომ კაცს მოხვედროდა წუთისათვის გამოასალმებდა. ის სცენიდან გარბის და ამით უშველის თავს ბრბოს შეურაცხყოფისაგან. შემდეგ სცენაზე გამოდის საღამოს ერთი მონაწილეთაგანი და აცხადებს, რომ ყველა საღამოზე წასაკითხავი ნაწარმოები ნება დართულია ცენზორისაგან. მაგრამ ეს განცხადებაც იწვევს საშინელ ყვირილს და სტვენას, საღამოს გაგრძელება შეუძლებელია. ის იხსნება, მაგრამ საღამოს ჩამოვლელი ჯგუფად იკრიბებიან კარებში და აცხადებენ, რომ მსახიობებს არ გაუშვებენ გარედ, სანამ ისინი არ ვაითამაშებენ გამოცხადებულ პიესებს.

რას ნიშნავს ყველაფერი ეს? სად ვცხოვრობთ? ნუ თუ ასეთი რამ დასაშვებია კულტურულ ქვეყანაში? ნუ თუ ისე დაგანდით, რომ კულტურულ ასპარეზზე ქვებით, ლაყე კვირცხებით და სკამების მტვრევით ავმუშავდით? ვისი შავი ხელები მუშაობს აქ? ვინ ამღვრავს წყალს და ჩირქს სცხებს საბჭოთა ხელის უფლებას? ვინ ხმარობს მშრომელთა დიქტატურას თავისი ველური ინსტიტუტების გამოსამწუვრებლად და ამით სახელს უტებს მშრომელთა ძალა უფლებას?

ჩვენ იმედი გვაქვს, რომ ხელის უფლების ორგანოები ამ უპასუხის-მგებლო ხალხს გამოახავს და შესაფერ მსჯავრს დასდებს მათ. იმედი გვაქვს, რომ ქართველ ხელოვნის სიცოცხლე საბჭოთა რესპუბლიკაში არ იქნება განსაცდელი და ის არ იქნება დამოკიდებული უპასუხისმგებლო პირების თვითნებობაზე. ქართველ „საზოგადოებასაც“ მართებს მეტის პატივისცემით ეპყრობოდნენ ქართველი ხელოვნებისა. მაგრამ ქართველი ხელოვნებაც აბუჩად არ უნდა იგდებდნენ ქართველ საზოგადოებას.

ინიანი.

11. მთელი სამოქალაქო გადასახადი მოხმარდება ქალაქის ელექტროფიკაციის საქმეს.

ჩვენს გაზეთებში ბევრჯერ აღნიშნულა და დღეს ერთხელ კიდევ უნდა აღინიშნოს, რომ ქართული ხელოვნება კრიზისის განიცდის და ამის მიზეზი თვით ქართველი საზოგადოებაა.

ერთი თვით უნდა ჰქმნიდეს ხელოვნების გენიას, საზოგადოება უნდა აძლევდეს ხელოვნის შინაგან იმპულსს და ასულდგმობდეს მას უმაღლესი იდეებით, მაგრამ თუ საზოგადოება ფუჭსავატი, თუ მას ხელოვნება ფეხებზე ჰკიდია ის ხელოვნის ვერ აღუზნებს შემოქმედების ცეცხლს და მაშასადამე მისი ხელოვნის ისეთივე ფუჭსავატი და დაფორმანებული იქნება, როგორც თვით საზოგადოება.

ამის მივალთ ჩვენ ერთხელ კიდევ დავინახეთ გ. ქუჩიშვილის საღამოზე, რომელიც უნდა გამართულიყო 26 დეკემბერს წითელ-არმიელთა ცენტრალურ კლუბში.

გ. ქუჩიშვილი რამოდენიმე წელიწადია, რაც უანგაროდ იღწვის ქართულ მწერლობის ასპარეზზე და ის ღირსია, რომ ქართული საზოგადოება მას აფასებდეს.

საქმეზე კი სრულ წინააღმდეგს ვხედავთ. ვხედავთ, რომ ქართველ „საზოგადოებას“, ამ თუქსავატ და წყალ-წაღებულ ხალხს, ქართველი ერის ინტერესები მხოლოდ ენაზე აყვრია, რომ იმას საქართველოს ინტერესებზე და დიდ იდეალებზე ლაპარაკი მხოლოდ სიტყვის მასალად სჭირია რაიმე მორიგი ჭორების გავრცელების დროს, მხოლოდ მაშინ კი, როდესაც ამ ფართო სიტყვების განაღდებაზე მიდგება საქმე, ის ასპარეზზე აღარ სჩანს, ის მაშინ თავის თბილ ბუნავშია შემდგარი.

ყველაფერი აქ თქმული უნდა მიწვევნით გამართლად ჩვენმა „საზოგადოებამ“ 26

12. მთელი სამოქალაქო გადასახადი მოხმარდება ქალაქის ელექტროფიკაციის საქმეს.

ჩვენს გაზეთებში ბევრჯერ აღნიშნულა და დღეს ერთხელ კიდევ უნდა აღინიშნოს, რომ ქართული ხელოვნება კრიზისის განიცდის და ამის მიზეზი თვით ქართველი საზოგადოებაა.

ერთი თვით უნდა ჰქმნიდეს ხელოვნების გენიას, საზოგადოება უნდა აძლევდეს ხელოვნის შინაგან იმპულსს და ასულდგმობდეს მას უმაღლესი იდეებით, მაგრამ თუ საზოგადოება ფუჭსავატი, თუ მას ხელოვნება ფეხებზე ჰკიდია ის ხელოვნის ვერ აღუზნებს შემოქმედების ცეცხლს და მაშასადამე მისი ხელოვნის ისეთივე ფუჭსავატი და დაფორმანებული იქნება, როგორც თვით საზოგადოება.

ამის მივალთ ჩვენ ერთხელ კიდევ დავინახეთ გ. ქუჩიშვილის საღამოზე, რომელიც უნდა გამართულიყო 26 დეკემბერს წითელ-არმიელთა ცენტრალურ კლუბში.

გ. ქუჩიშვილი რამოდენიმე წელიწადია, რაც უანგაროდ იღწვის ქართულ მწერლობის ასპარეზზე და ის ღირსია, რომ ქართული საზოგადოება მას აფასებდეს.

საქმეზე კი სრულ წინააღმდეგს ვხედავთ. ვხედავთ, რომ ქართველ „საზოგადოებას“, ამ თუქსავატ და წყალ-წაღებულ ხალხს, ქართველი ერის ინტერესები მხოლოდ ენაზე აყვრია, რომ იმას საქართველოს ინტერესებზე და დიდ იდეალებზე ლაპარაკი მხოლოდ სიტყვის მასალად სჭირია რაიმე მორიგი ჭორების გავრცელების დროს, მხოლოდ მაშინ კი, როდესაც ამ ფართო სიტყვების განაღდებაზე მიდგება საქმე, ის ასპარეზზე აღარ სჩანს, ის მაშინ თავის თბილ ბუნავშია შემდგარი.

ყველაფერი აქ თქმული უნდა მიწვევნით გამართლად ჩვენმა „საზოგადოებამ“ 26

13. მთელი სამოქალაქო გადასახადი მოხმარდება ქალაქის ელექტროფიკაციის საქმეს.

ჩვენს გაზეთებში ბევრჯერ აღნიშნულა და დღეს ერთხელ კიდევ უნდა აღინიშნოს, რომ ქართული ხელოვნება კრიზისის განიცდის და ამის მიზეზი თვით ქართველი საზოგადოებაა.

ერთი თვით უნდა ჰქმნიდეს ხელოვნების გენიას, საზოგადოება უნდა აძლევდეს ხელოვნის შინაგან იმპულსს და ასულდგმობდეს მას უმაღლესი იდეებით, მაგრამ თუ საზოგადოება ფუჭსავატი, თუ მას ხელოვნება ფეხებზე ჰკიდია ის ხელოვნის ვერ აღუზნებს შემოქმედების ცეცხლს და მაშასადამე მისი ხელოვნის ისეთივე ფუჭსავატი და დაფორმანებული იქნება, როგორც თვით საზოგადოება.

ამის მივალთ ჩვენ ერთხელ კიდევ დავინახეთ გ. ქუჩიშვილის საღამოზე, რომელიც უნდა გამართულიყო 26 დეკემბერს წითელ-არმიელთა ცენტრალურ კლუბში.

გ. ქუჩიშვილი რამოდენიმე წელიწადია, რაც უანგაროდ იღწვის ქართულ მწერლობის ასპარეზზე და ის ღირსია, რომ ქართული საზოგადოება მას აფასებდეს.

საქმეზე კი სრულ წინააღმდეგს ვხედავთ. ვხედავთ, რომ ქართველ „საზოგადოებას“, ამ თუქსავატ და წყალ-წაღებულ ხალხს, ქართველი ერის ინტერესები მხოლოდ ენაზე აყვრია, რომ იმას საქართველოს ინტერესებზე და დიდ იდეალებზე ლაპარაკი მხოლოდ სიტყვის მასალად სჭირია რაიმე მორიგი ჭორების გავრცელების დროს, მხოლოდ მაშინ კი, როდესაც ამ ფართო სიტყვების განაღდებაზე მიდგება საქმე, ის ასპარეზზე აღარ სჩანს, ის მაშინ თავის თბილ ბუნავშია შემდგარი.

ყველაფერი აქ თქმული უნდა მიწვევნით გამართლად ჩვენმა „საზოგადოებამ“ 26

14. მთელი სამოქალაქო გადასახადი მოხმარდება ქალაქის ელექტროფიკაციის საქმეს.

ჩვენს გაზეთებში ბევრჯერ აღნიშნულა და დღეს ერთხელ კიდევ უნდა აღინიშნოს, რომ ქართული ხელოვნება კრიზისის განიცდის და ამის მიზეზი თვით ქართველი საზოგადოებაა.

ერთი თვით უნდა ჰქმნიდეს ხელოვნების გენიას, საზოგადოება უნდა აძლევდეს ხელოვნის შინაგან იმპულსს და ასულდგმობდეს მას უმაღლესი იდეებით, მაგრამ თუ საზოგადოება ფუჭსავატი, თუ მას ხელოვნება ფეხებზე ჰკიდია ის ხელოვნის ვერ აღუზნებს შემოქმედების ცეცხლს და მაშასადამე მისი ხელოვნის ისეთივე ფუჭსავატი და დაფორმანებული იქნება, როგორც თვით საზოგადოება.

ამის მივალთ ჩვენ ერთხელ კიდევ დავინახეთ გ. ქუჩიშვილის საღამოზე, რომელიც უნდა გამართულიყო 26 დეკემბერს წითელ-არმიელთა ცენტრალურ კლუბში.

გ. ქუჩიშვილი რამოდენიმე წელიწადია, რაც უანგაროდ იღწვის ქართულ მწერლობის ასპარეზზე და ის ღირსია, რომ ქართული საზოგადოება მას აფასებდეს.

საქმეზე კი სრულ წინააღმდეგს ვხედავთ. ვხედავთ, რომ ქართველ „საზოგადოებას“, ამ თუქსავატ და წყალ-წაღებულ ხალხს, ქართველი ერის ინტერესები მხოლოდ ენაზე აყვრია, რომ იმას საქართველოს ინტერესებზე და დიდ იდეალებზე ლაპარაკი მხოლოდ სიტყვის მასალად სჭირია რაიმე მორიგი ჭორების გავრცელების დროს, მხოლოდ მაშინ კი, როდესაც ამ ფართო სიტყვების განაღდებაზე მიდგება საქმე, ის ასპარეზზე აღარ სჩანს, ის მაშინ თავის თბილ ბუნავშია შემდგარი.

ყველაფერი აქ თქმული უნდა მიწვევნით გამართლად ჩვენმა „საზოგადოებამ“ 26

